

Å, vilken luns!

Sommaren 1977 sattes i Texas ett helt otroligt inomhusrekord. Stan Stoy höll sin handluns "Coot 4" i luften hela 64,8 sekunder — i en hall med en takhöjd på 8,6 meter!

Den flygningen tillsammans med en 44-sekunders gav nytt Cat 1-rekord, som var 35 % bättre än den gamla rekordnoteringen. Det nya rekordet startade en intensiv debatt och protester lämnades in. Det visade sig, att rekordhallen hade en extrem turbulens, som orsakades av hallens fläktsystem — något som vanligtvis hade betraktats som "helt oflygbart". De protesterande menade, att flygningen inte skett under "normala" förhållanden. I regelboken står definitionen på inomhusförhållanden lakoniskt som "förhållanden funna inomhus".

Bråket fortsatte dock, och Stan Stoy — efter att ha passerat det gamla rekordet ännu en gång — anhöll om att den omdiskuterade flygningen skulle ogiltigförklaras. Sin nya rekordflygning, den här gången i s k "död" luft, gjorde Stan med en vidareutveckling av "Cooten" — nu kallad "Coot 5". Den här gången slog han rekordet med bara några tiondelar och fick slutligen 79,6 sek för de två bästa flygningarna.

"Cooten" är en liten och mycket lätt handluns, vilket medför tydliga fördelar. Modellen kräver mindre material, är lättare att transportera och kan flyga i snävare cirklar än sina större konkurrenter. En annan viktig egenskap är att utnyttja de elastiska egenskaperna som finns i balsaträet. Elastisiteten i balsan gör

att man får en handluns med vingar som under kast "flexar" på ett fördelaktigt sätt, men som ändå är starka nog att hålla ihop under ett 10-meterskast.

Flygningen med en handluns kan delas upp i två faser: kastet och glidet. Och det gäller att få en så bra övergång som möjligt från kast till glid. Det är inte det lättaste eftersom bra kastegenskaper och bästa möjliga glid ställer olika krav på modellens utformning. Och det är här, som "Cootens" fördelar kommer fram. Den har en vinge, som under kast "flexar" ut till en slätare profil, som möjliggör höga kast. Så snart farten från kastet minskat "flexar" vingen tillbaks till en mera välvd profil, som ger bättre glid.

För att nå konkurrenskraftig höjd måste "Cooten" skickas iväg med ett nästan vertikalt kast, något som känns lite avigt i början.

Bröderna Stoy har efter flera års handlunsflygande utvecklat en 3-stegs metod för trimning av inomhuslunsar:

1. Testglid modellen för fint glad och lagom kurv.
2. Justera kast och urtagning genom småkorrigeringar av de aerodynamiska ytorna.
3. Justera glidet genom ändring av TP-placeringen.

"Cooten" är en annorlunda handluns, men helt klart något att satsa på om man vill ha en konkurrenskraftig modell med lite "extra".

Joakim Jonsson,
Handens MFK